

A Számvizsgáló Bizottság megbízatása

A magas szintű Számvizsgáló Bizottság, amelyet a Kormányzótanács hozott létre az EKB eljárási szabályzatának 9b cikke alapján, megerősíti a meglévő belső, illetve külső ellenőrzési szinteket, továbbfejleszti az EKB szervezeterányítását, lefedve mind a központi banki, mind a bankfelügyeleti funkciókat, az SSM-et és az eurorendszert.

1. A Számvizsgáló Bizottság célja és hatásköre

A Központi Bankok Európai Rendszere és az EKB alapokmánya, valamint az SSM-rendelet¹ értelmében a Számvizsgáló Bizottságnak úgy kell támogatnia a Kormányzótanácsot az EKB, illetve az eurorendszer feladatainak és tevékenységének ellátásában, hogy az alábbi témakörökben tanácsot és véleményt nyújt:

- a) a pénzügyi információk megbízhatósága;
- b) a belső kontrollok felvigyázása;
- c) a hatályos törvények, szabályok, magatartási kódexek tiszteletben tartása;
- d) a számvizsgálói (audit) feladatkör ellátása.

2. Feladatkör

2.1 A pénzügyi információk megbízhatósága

A Számvizsgáló Bizottságnak kell értékelnie az EKB pénzügyi kimutatásainak alapját képező folyamatok általános helyességét és eredményességét, valamint a kapcsolódó kimutatások általános helyességét.

Ennek érdekében a Számvizsgáló Bizottság kötelessége:

- a) még a kormányzótanácsi jóváhagyás előtt áttekinteni az éves pénzügyi kimutatásokat;
- b) a belső és a külső könyvvizsgálókkal, valamint az EKB vezetőségével megvitatni a vonatkozó könyvvizsgálói jelentéseket (beleértve a vezetői levelet), a könyvvizsgálat során felmerült nehézségeket, illetve a vezetőséggel kialakult komolyabb véleménykülönbségeket;
- c) nyilatkozatot kérni a külső könyvvizsgálótól, amely igazolja, hogy a pénzügyi kimutatásokat az elfogadott számviteli szabályoknak megfelelően állították össze, és megtörtént megfelelő könyvvizsgálatuk;
- d) a Kormányzótanács számára tanácsot adni a pénzügyi kimutatások jóváhagyásáról.

¹ A Tanács 1024/2013/EU rendelete (2013. október 15.) az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról (HL L 287., 2013.10.29., 63. o.).

A Számvizsgáló Bizottságnak továbbá kötelessége megvizsgálni az eurorendszert érintő minden olyan jelentősebb számviteli és pénzügyi adatszolgáltatási kérdést, amely kihathat az EKB pénzügyi kimutatásaira.

2.2 A belső kontrollok felvigyázása

A Számvizsgáló Bizottságnak értékelnie és a Kormányzótanács számára véleményeznie kell, hogy a belső kontroll- és kockázatkezelési keretrendszerek mindent egybevéve eredményesek és helyesek-e. Ennek érdekében a Számvizsgáló Bizottság kötelessége:

- a) értékelni a működési és pénzügyi kockázatkezelési keretrendszereket, valamint kapcsolódó eljárásokat;
- b) megvitatni a belső és külső könyvvizsgálókkal és a kockázatkezelőkkel a kérdéses beszámolókat, különös tekintettel a főbb működési, pénzügyi és reputációs kockázati kitétségekre;
- c) megvizsgálni, hogy az említett kockázatok monitorozására és ellenőrzésére hozott intézkedések helyesek és időszerűek-e, és általánosabb értelemben gondoskodni a megfogalmazott ajánlások és aggályok megfelelő figyelembevételéről;
- d) értékelni a szabálysértés bejelentési és a bejelentők megtorlás elleni védelmi rendszereit, valamint kapcsolódó folyamatait;
- e) ajánlásokat igény szerint megfogalmazni, támogatva a feddhetetlenséget, a véleménynyilvánítás és ellenőrzés pozitív kultúráját támogató környezetet.

2.3 Megfelelés a hatályos jogszabályoknak, rendeleteknek és magatartási kódexeknek

A Számvizsgáló Bizottságnak értékelnie és a Kormányzótanács számára véleményeznie kell, hogy összességében kielégítőek-e a jogkövetést biztosító feltételrendszerek, továbbá hogy a monitorozás eredményes-e. Ennek érdekében a Számvizsgáló Bizottság feladata:

- a) a jogkövetési keretrendszerek és a kapcsolódó monitorozó eljárások felülvizsgálata;
- b) a releváns beszámolók megvitatása a belső ellenőrökkel és a külső könyvvizsgálókkal, a Jogi Szolgálatok főigazgatójával, a jogkövetési és szervezetirányítási főtisztviselővel, valamint adott esetben az etikai bizottság elnökével és az eurorendszer/EKB szakbizottsági elnökeivel – különös tekintettel olyan konkrét jogkövetési ügyekre, amelyeknek jelentős pénzügyi vagy reputációs hatása lehet;
- c) tájékozódni a fontosabb incidensekről, illetve szabályszegésekről, továbbá megfontolni az ezek nyomán hozott intézkedések helyességét és időszerűségét;
- d) indokolt esetben ajánlások kidolgozni, ezáltal támogatva a feddhetetlenséget és a jó szervezetirányítást elősegítő környezetet.

2.4 Számvizsgálati funkciók

A Számvizsgáló Bizottságnak értékelnie kell, hogy a számvizsgálói funkciók mindent egybevéve eredményesek és helyesek-e. Ennek érdekében a Számvizsgáló Bizottság feladata:

- a) a kormányzótanácsi jóváhagyás előtt áttekinteni és a testület számára véleményezni a Belső Ellenőrzési Bizottság munkaprogramját;
- b) áttekinteni és szükség esetén véleményezni az EKB Belső Ellenőrzési Igazgatóságának munkaprogramját;
- c) értékelni az EKB Belső Ellenőrzési Igazgatóságának, a Belső Ellenőrzési Bizottságnak, valamint az EKB külső könyvvizsgálójának teljesítményét, ezáltal biztosítva a számvizsgálói funkcióknak az érvényes és megfelelő szakmai normák szerinti ellátását;
- d) felhívni a Kormányzótanács figyelmét az ellenőrzési (audit) szakterületek eredményes működését veszélyeztető minden olyan problémára, mint például a függetlenségüket érintő kérdések; bizalmas, közvetlen kapcsolattartási lehetőségük a megfelelő döntéshozó testülettel és szakértőkkel, az információkhoz való hozzáférés, valamint a megfelelő erőforrások biztosítása;
- e) tanáccsal ellátni a Kormányzótanácsot az eurorendszer külső könyvvizsgálóinak kinevezésére tett ajánlásokról.

2.5 Egyéb feladatkörök

A felsorolt feladatkörök mellett a Számvizsgáló Bizottság:

- a) végezhet a megbízatásához fűződő egyéb tevékenységet is, ha erre a Kormányzótanács felkéri;
- b) ajánlhatja az Igazgatóságnak, hogy a Számvizsgáló Bizottság feladatkörébe eső konkrét ügyekkel kapcsolatos feladatokat kiadjon a Belső Ellenőrzési Igazgatóságnak, illetve bármely más illetékes szakterületnek.

3. Kapcsolatfelvétel a személyzettel, hozzáférés az információkhoz és a külső tanácsadáshoz

A Számvizsgáló Bizottság számára korlátozás nélkül rendelkezésre kell, hogy álljon mind a vezetőség, mind a személyzet, továbbá betekinthez minden olyan dokumentumba és információba, amelyet szükségesnek tart a megbízatásában részletezett feladatkörök megfelelő ellátásához.

Ez azt jelenti, hogy akár saját kezdeményezésére, akár a belső ellenőrzési szakterület vezetőjének vagy az EKB külső könyvvizsgálójának kérésére az EKB igazgatósági tagjának távollétében is tarthat szűk körű megbeszéléseket a belső ellenőrzési szakterület vezetőjével vagy az EKB külső könyvvizsgálójával. A Számvizsgáló Bizottságnak ezenkívül kötelessége rendszeresen értekezni a működési és pénzügyi kockázatkezelési szakterület vezetőivel, valamint indokolt esetben a Jogi Szolgáltatások főigazgatójával és a jogkövetési és szervezeterányítási főtisztviselővel, vagy mindazokkal a vezetőkkel, akikkel feladatai megfelelő ellátásához megítélése szerint konzultálnia kell.

A Számvizsgáló Bizottságnak rendszerszerűen meg kell kapnia az auditjelentések vezetői összefoglalóit, míg

a teljes jelentéseket kérésre rendelkezésére kell bocsátania.

A Számvizsgáló Bizottságnak ezenkívül – a Kormányzótanácsnak való továbbítással egyidejűleg – meg kell kapnia: i) az EKB pénzügyi kimutatásairól készült éves könyvvizsgálói véleményt; ii) az EKB külső könyvvizsgálójának vezetői levelét és az EKB Igazgatóságának válaszát; iii) az Európai Számvevőszék (ECA)² előzetes észrevételeit tartalmazó jelentést és az EKB Igazgatóságának válaszát; iv) a nyilvános ECA-jelentés publikáció előtti előzetes példányát.

Emellett a Számvizsgáló Bizottságnak meg kell küldeni azokat a jelentéseket, amelyek a fontosabb pénzügyi és működési kockázati és ellenőrzés jellegű kérdésekről szólnak. Biztosítani kell részére továbbá a súlyos szabályszegési esetekről szóló konkrét jelentések mellett általános beszámolókat a hatályos jogszabályokra, rendeletekre és magatartási kódexekre vonatkozó jogkövetési ügyekről.

4. Adatszolgáltatás

A Számvizsgáló Bizottság évente köteles beszámolni előző évi munkájáról a Kormányzótanácsnak. Ennek során értékelnie kell az összes kontrollrendszer eredményességét, és adott esetben ajánlásokat kell kidolgoznia. A fentiekén kívül a Számvizsgáló Bizottságnak kötelező beszámolnia a Kormányzótanácsnak minden olyan esetben, amelyet helyesnek tart, vagy amely feladatköre ellátásához szükséges.

5. A Számvizsgáló Bizottság összetétele

A Számvizsgáló Bizottság legfeljebb hat tagból áll: az EKB alelnöke, két euroövezeti vezető jegybankelnök (legalább egynek felügyeleti hatáskörrel felruházott euroövezeti nemzeti központi bankból kell érkeznie) és legfeljebb három külső tag. Utóbbiakat központi banki, bankfelügyeleti, illetve pénzügyi tapasztalattal bíró, magas rangú hivatalnokok közül, valamint tudományos területen, illetve könyvvizsgálatban tevékenykedő, elismert szakemberek közül választják ki azzal a megkötéssel, hogy egyidejűleg nem töltenek be pozíciót a pénzügyi szektorban.

Legalább egy külső tagot nyilvános pályázati felhívással választanak ki olyanok közül, akiknek előzőleg nem volt megbízatása az eurorendszeren belül.

Az EKB alelnökének kivételével – aki ex officio tag – a tagokat a Kormányzótanács nevezi ki három éves, egy ízben meghosszabbítható hivatali időre. A Számvizsgáló Bizottság élére a tagok elnököt választanak maguk közül (a tisztséget az EKB alelnöke nem töltheti be).

A külső tagok éves rendelkezésre állási díjra és a bizottsági ülésnapokon napidíjra jogosultak. Javadalmazás összegét a Kormányzótanács határozza meg.

6. Titoktartás és magatartási kódex

² A KBER alapokmánya 27.cikke, 2. bekezdése.

A Számvizsgáló Bizottság tagjai a kötelességeik teljesítése során tudomásukra jutott titkos információkat nem adhatják ki felhatalmazás nélküli személynek, továbbá a KBER alapokmányának 37. cikkében előírt szakmai titoktartási követelmények vonatkoznak rájuk még azután is, hogy kötelezettségeik megszűntek.

Általánosságban, a Számvizsgáló Bizottság tagjainak feladataik ellátása során az EKB etikai feltételrendszerében és az egységes magatartási kódexben³ lefektetett alapelveket tiszteletben kell tartaniuk. Az etikai szabályokból egyértelmű, hogy a tagok felelnek az eurorendszer feddhetetlenségének és jó hírének megőrzéséért.

A Számvizsgáló Bizottság tagsága által kidolgozott vagy birtokában levő, a bizottság hatáskörébe tartozó ügyekkel foglalkozó bármely dokumentum EKB dokumentum, ezért kötelező titkosnak nyilvánítani és az Európai Központi Bank eljárási szabályzata 23. cikke 3. bekezdésében előírt módon kezelni.

7. A Számvizsgáló Bizottság tagjainak függetlensége

A Számvizsgáló Bizottság tagjainak a megbízatásuk szerinti kötelességeik teljesítése során függetlenül kell eljárniuk, nem kérhetnek és nem fogadhatnak el utasítást sem az EKB-n belüli személytől vagy testülettől, sem az EKB-n, az SSM-en és az eurorendszeren kívüli intézménytől. A Számvizsgáló Bizottság feladatköre által érintett személyek, testületek és intézmények számára kötelező ennek a függetlenségnek a tiszteletben tartása.

A Számvizsgáló Bizottság tagjainak kötelező tartózkodniuk az olyan tanácskozáson való részvételtől, amely összeférhetetlenséget jelentő ügyről szól még akkor is, ha az összeférhetetlenség csak látszólagos vagy potenciális.

A külső tagoknak etikus magatartásra vonatkozó és nyilvános érdekeltségi nyilatkozatokat kell aláírniuk, megjelölve utóbbiban az olyan közvetlen vagy közvetett érdekeltségeket, amelyek a függetlenségüket befolyásolhatják, továbbá az ilyen érdekeltség nemlétéről is nyilatkozniuk kell.

8. A Számvizsgáló Bizottság szerepének korlátai

A Számvizsgáló Bizottság kötelessége a jelen megbízatásban felsorolt tanácsadói és felügyelői feladatkörök ellátása. Nem kötelessége és feladata olyan könyvvizsgálói és számviteli felülvizsgálat véghezvitele, amely az EKB pénzügyi kimutatásainak és közzétett információinak hiánytalanságát és pontosságát biztosítja. Az ilyen felülvizsgálat a vezetés és a külső könyvvizsgálók feladata.

A Számvizsgáló Bizottság nem vehet részt olyan tevékenységben sem, amely a monetáris politika kialakítására és a hitelintézetek felügyeletére vonatkozik.

9. Értekezletek

A Számvizsgáló Bizottságnak évente négy alkalommal értekeznie kell, de ha a körülmények megkívánják, az

³ Az Európai Központi Bank vezető tisztségviselőinek szóló magatartási kódex (HL C 89., 2019.3.8., 2. o.).

elnök további értekezleteket is összehívhat. A bizottság valamennyi tagjától elvárják a személyes részvételt minden egyes értekezleten. Az értekezletekre rendszerint hivatalos a belső ellenőrzési (audit) funkció vezetője.

A Számvizsgáló Bizottság akkor határozatképes, ha tagjainak három-ötöde jelen van.

10. A leírt megbízatás felülvizsgálata, önértékelés

A Számvizsgáló Bizottság legalább háromévente köteles felülvizsgálni a megbízatását, és megállapításairól beszámolni a Kormányzótanácsnak. Ezzel összefüggésben saját teljesítményét is értékelnie kell.

11. A jelen megbízatás közzététele

A Számvizsgáló Bizottság megbízatása az EKB honlapján kerül közzétételre.